



SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

II. ÚS 148/04-18

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí senátu 10. júna 2004 predbežne prerokoval sťažnosť spoločnosti UNIPOOL GmbH swimmingpools + fitness, B., SRN, zastúpenej advokátom JUDr. P. S., P., vo veci porušenia jej základného práva na súdnu a inú právnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky a práva na spravodlivý proces podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd, základného práva vlastníť majetok podľa čl. 20 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky a práva pokojne užívať svoj majetok podľa čl. 1 Dodatkového protokolu č. 1 k Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd postupom a rozhodnutím Najvyššieho súdu Slovenskej republiky v konaní vedenom pod sp. zn. M Cdo 5/03, a takto

r o z h o d o l :

Sťažnosť UNIPOOL GmbH swimmingpools + fitness o d m i e t a .

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bolo 8. augusta 2003 doručené podanie spoločnosti UNIPOOL GmbH swimmingpools + fitness (ďalej len „sťažovateľka“), B., SRN, zastúpenej advokátom JUDr. P. S., P., ktoré bolo označené ako

„Ústavná sťažnosť proti porušovaniu práva na súdnu a inú ochranu a práva vlastníť majetok podľa čl. 20 Ústavy SR a čl. 1 Protokolu č. 1 k Európskemu dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd“. Z obsahu sťažnosti vyplynulo, že sťažovateľka namieta porušenie jej základného práva na súdnu a inú právnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“), základného práva vlastníť majetok podľa čl. 20 ods. 1 ústavy a práva pokojne užívať svoj majetok podľa čl. 1 Dodatkového protokolu č. 1 k Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd postupom Okresného súdu Pezinok v konaní vedenom pod sp. zn. 11 Er 892/01 a postupom Najvyššieho súdu Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší súd“) v konaní vedenom pod sp. zn. M Cdo 5/03.

Sťažovateľka vo svojej sťažnosti uviedla:

„Dňa 28. mája 2003 zamietol Najvyšší súd Slovenskej republiky rozsudkom č. k. M Cdo 5/03 mimoriadne dovolanie Generálneho prokurátora SR proti uzneseniu Okresného súdu v Pezinku z 21. januára 2002, č. k. 11 Er 892/01-19.

Uvedeným uznesením bolo schválené udelenie príklepu súdnym exekútorom JUDr. V. K. zo dňa 7. 12. 2001 na dražbe nehnuteľností, ktoré boli vo vlastníctve spoločnosti Marcoop-Unipool, spol. s r. o.

Sme presvedčení, že týmito rozhodnutiami boli porušené základné práva sťažovateľa a to jeho právo na súdnu a inú právnu ochranu a právo na nerušené užívanie majetku...

Uvedenými rozhodnutiami všeobecných súdov boli porušené nasledujúce práva sťažovateľa:

- 1) Právo pokojne užívať svoj majetok podľa čl. 1 dodatkového protokolu č. 1 k Európskemu dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (vyhlásený pod č. 209/1992 Zb.)*
- 2) Právo na súdnu a inú ochranu – ktoré vyplýva z princípov právneho štátu a z čl. 46 Ústavy SR.“*

Sťažovateľka za porušenie svojho práva na súdnu ochranu považovala skutočnosť, že najvyšší súd vo svojom rozsudku sp. zn. M Cdo 5/03 uviedol:

„Ustanovenia § 135 ods. 2 v spojení s § 137 ods. 2 Exekučného poriadku neukladajú exekútorovi poverenému vykonaním dražby doručiť upovedomenie o začatí exekúcie ako aj exekučný príkaz do vlastných rúk obci, v obvode ktorej je dražená nehnuteľnosť. Z uvedeného vyplýva, že pre dodržanie zákonného postupu je postačujúce, pokiaľ sú orgánu obce doručené obyčajnou zásielkou (nie do vlastných rúk). ... NS SR poukazuje na tú skutočnosť, že pre posúdenie veci je rozhodujúce, či bolo upovedomenie o začatí dražby, exekučný príkaz a následne aj dražobná vyhláška skutočne preukázateľným spôsobom vyvesená na úradnej tabuli exekútora, a nie to, či o tom bol urobený záznam v spise, ktorý je iba deklaratórneho charakteru. Skutočnosť, že obec svoju povinnosť po doručení písomností stanovených Exekučným poriadkom (nie do vlastných rúk) nespĺnila a nezabezpečila ich zverejnenie spôsobom v mieste obvyklým, nemá vplyv na schválenie udelenia príklepu súdom. Tvrdenia dovolateľa o zmarení účelu dražby nie sú preto dôvodné.“

Sťažovateľka navrhla, aby ústavný súd rozhodol že:

„1) Právo sťažovateľa pokojne užívať svoj majetok podľa čl. 1 Dodatkového protokolu č. 1 k Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd boli konaním Okresného súdu v Pezinku v konaní č. k. 11 Er 892/01 a konaním Najvyššieho súdu SR v konaní č. k. M Cdo 5/03 porušené.

2) Rozsudok Najvyššieho súdu SR č. k. M Cdo 5/03 zo dňa 28. 5. 2003 sa v plnom rozsahu ruší.

3) Uznesenie Okresného súdu v Pezinku č. k. 11 Er 892/01-19 zo dňa 21. 1. 2003 sa ruší.

4) Sťažovateľovi sa priznáva náhrada trov konania.“

Keďže podanie v predloženej podobe nespĺňalo náležitosti sťažnosti podľa čl. 127 ústavy, ústavný súd 18. decembra 2003 vyzval právneho zástupcu sťažovateľky na jeho doplnenie.

Na výzvu ústavného súdu z 2. januára 2004 právny zástupca sťažovateľky doplnil sťažnosť podaním (doručeným ústavnému súdu 7. januára 2004) označeným ako „*Sťažnosť proti porušeniu základných práv podľa čl. 127 Ústavy Slovenskej republiky*“, v ktorom uviedol:

„Časť sťažnosti, v ktorej sa domáhame vyslovenia, že základné práva sťažovateľa porušil Okresný súd Pezinok, berieme späť, keďže petit v požadovanom znení (viď nižšie), bude dostatočným na ochranu práv sťažovateľky (napriek tomu, že aj OS Pezinok ich porušil). Rozsah napadnutia rozsudku Najvyššieho súdu tým ostáva nedotknutý. Odporcom (porušovateľom) tak v konaní ostáva len NS SR.

... Petit sťažnosti uvedený sub. v pôvodnej sťažnosti upravujeme nasledovne:

1. Základné právo sťažovateľky na ochranu vlastníctva podľa čl. 20 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky ako aj právo pokojne užívať majetok podľa čl. 1 ods. 1 Prvého dodatkového protokolu k Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd a právo na spravodlivý proces podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd boli porušené rozhodnutím Najvyššieho súdu SR v konaní č. k. M Cdo 5/03 zo dňa 28. 5. 2003.

2. Rozsudok Najvyššieho súdu SR č. k. M Cdo 5/03 zo dňa 28. 5. 2003 sa ruší.

3. Ústavný súd priznáva sťažovateľke finančné zadostučinenie vo výške 500.000,- Sk, ktoré je povinný jej vyplatiť Najvyšší súd SR do dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto rozhodnutia.

4. Sťažovateľke sa priznáva náhrada trov konania.

Zároveň upresňujeme, že časť II. B. našej sťažnosti – Porušenie práva na súdnu ochranu – sa vzťahuje k tvrdenému porušeniu čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd. Z požadovaného petitu vypúšťame vzhľadom na znenie § 56 zákona o Ústavnom súde žiadosť o vyslovenie, že aj Okresný súd v Pezinku porušil práva sťažovateľky, keďže výrok týkajúci sa konania na NS SR bude dostatočný na zabezpečenie ochrany jej práv.

K zoznamu práv porušených rozhodnutím NS SR pridávame nasledovné:

- právo na spravodlivý proces podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd,*

- právo na ochranu vlastníctva majetku podľa čl. 20 ods. 1 Ústavy SR.

... Sťažovateľka žiada Ústavný súd o priznanie primeraného finančného zadosťučinenia podľa čl. 127 ods. 3 Ústavy Slovenskej republiky v rozsahu 500.000,- Sk z nasledovných dôvodov:

- vďaka nesprávnej aplikácie práva zo strany porušovateľa bolo porušené jej podnikanie v Slovenskej republike. Tým jej vznikla škoda, ktorú vzhľadom na to, že súdne konania o rozhodných skutočnostiach ešte stále nie sú ukončené, ani nemôže presne vyčíslit' (hodnota jej podielu v obchodnej spoločnosti a vymožitelnosť jej pohľadávok sa znížili prakticky na nulu).
- jednotlivé konania, v ktorých sa bude sťažovateľka musieť domáhať svojich práv, ktorým porušovateľ odmietol poskytnúť ochranu, budú ešte dlho prebiehať a budú sťažovateľku stáť množstvo prostriedkov, ktorých návratnosť nie je zaručená ani v prípade plného úspechu (náhrada trov konania nenahradí všetky výdavky). Ide predovšetkým o tieto konania:
 - žaloba na neplatnosť exekučného titulu (konania na Krajskom súde v Bratislave),
 - návrh na vydanie predbežného opatrenia na zabezpečenie výkonu rozhodnutia o uložení povinnosti k náhrade škody – konanie na KS BA č. 28 NcCb 504/02 (predbežné opatrenie bolo po 18 mesiacoch vydané v júni 2003),
 - podnet na podanie mimoriadneho dovolania na GP SR,
 - konanie o vydaní predbežného opatrenia na KS BA – priložené rozhodnutie (spoločnosti Marcoop-Unipool, spol. s r. o. bolo zakázané disponovať nehnuteľnosťami, ktoré omylom nepodľahli exekúcii).

Napriek tomu, že v týchto konaniach bude alebo bolo rozhodnuté o povinnosti nahradiť trovy konania a prípadné materiálne škody bude sťažovateľka vymáhať od príslušných orgánov až po ukončení konania a zistení zodpovedného orgánu (na základe rozhodnutí nadriadených orgánov), vznikla sťažovateľke – najmä tým, že priamo štátne orgány sa podieľali na porušení jej práv – ujma, ktorá sa nedá vyjadriť ako materiálna škoda a ktorá môže byť odškodnená len rozhodnutím ÚS SR. “

II.

Ústavný súd je podľa čl. 127 ods. 1 ústavy od 1. januára 2002 oprávnený konať o sťažnostiach, ktorými fyzické osoby alebo právnické osoby namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd upravených v ústave, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv alebo slobôd nerozhoduje iný súd.

Podmienky konania ústavného súdu o sťažnostiach sú upravené v ustanoveniach § 49 až 56 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“). Ústavný súd podľa § 25 ods. 1 citovaného zákona sťažnosť sťažovateľky predbežne prerokoval na svojom neverejnom zasadnutí, pričom zisťoval, či neexistujú dôvody na jej odmietnutie podľa § 25 ods. 2 tohto zákona. Pri predbežnom prerokovaní podnetu ústavný súd skúma aj to, či sťažnosť nie je zjavne neopodstatnená.

Sťažovateľka sa vo svojej sťažnosti domáhala zrušenia rozsudku najvyššieho súdu, keď namietala, že najvyšší súd svojím postupom a rozhodnutím porušil jej základné právo podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a právo podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) tým, že

„... z vlastného podnetu navrhol a vykonal dôkazy na podporu tvrdení jednej strany, tieto dôkazy vyhodnotil a založil na nich svoje rozhodnutie. Dôkazy predložené druhou stranou v odôvodnení ignoroval a vôbec ich nehodnotil.

... Skutočnosť, že Najvyšší súd sa vôbec nezaoberal významom § 141 ods. 3 v spojení s § 140 ods. 1 za bodkočiarkou exekučného poriadku, treba považovať za porušenie zásad spravodlivého procesu. Ak NS SR dospel k záveru, že toto ustanovenie sa na daný prípad nevzťahuje, mal to do odôvodnenia svojho rozhodnutia explicitne napísať. Najvyšší súd však skúmal len otázku doručenia. Aj v tejto otázke však porušil princípy spravodlivého procesu,

keď vzal do úvahy dôkazy, ktoré nemal k dispozícii súd prvého stupňa (čestné prehlásenia pracovníčok Exekútorského úradu)“.

Ústavný súd konštatuje, že generálny prokurátor Slovenskej republiky v rámci svojho oprávnenia podľa zákona č. 153/2001 Z. z. o prokuratúre v znení neskorších predpisov a podľa Občianskeho súdneho poriadku (ďalej len „OSP“) na podnet sťažovateľky ako osoby dotknutej rozhodnutím súdu podal mimoriadne dovolanie proti uzneseniu Okresného súdu Pezinok č. k. 11 Er 892/01-19 z 21. januára 2002 o schválení udelenia príklepu súdneho exekútora.

Z rozhodnutia najvyššieho súdu, ktorý toto mimoriadne dovolanie zamietol, vyplynulo, že jeho rozhodnutie nebolo neodôvodnené a arbitrálne. Najvyšší súd sa vo svojom rozhodnutí *„zaoberal otázkami, či boli dovolateľom oprávnené vytýkané vady konania súdu, ktorý rozhodoval o schválení príklepu a či tieto prípadné vady mali za následok nesprávne rozhodnutie vo veci, teda či príklep exekútora bol udelený v súlade s procesným postupom upraveným Exekučným poriadkom“.*

Vo svojom rozhodnutí vo veci sp. zn. M Cdo 5/03 sa najvyšší súd zaoberal námietkami dovolateľa a ďalej k nim uviedol:

„...Najvyšší súd Slovenskej republiky je toho názoru, že za takéto porušenie nie je možné považovať procesný postup súdneho exekútora, ktorý po tom, ako sa povinný vzdal svojho zákonného práva podať do 14 dní od doručenia upovedomenia o začatí exekúcie námietky proti exekúcii (č. l. spisu sp. zn. Ex 365/2001), následne vo veci vydal exekučný príkaz. Využitie právnej možnosti vznesenia námietok je totiž vo výlučnom dispozičnom práve povinného, ktorý jediný je podľa § 50 Exekučného poriadku na ne oprávnený. V prípade, ak sa povinný účinne svojho práva na vznesenie námietok vzdá, môže súdny exekútor ďalej vo veci konať. Úmyslom zákonodarcu upraveným v ustanovení § 50 ods. 1 Exekučného poriadku totiž nebolo to, aby lehota 14 dní na možnosť vznesenia námietok povinným bola dodržiavaná aj v prípade, ak sa tento svojho práva vzdal. V takomto prípade nie je možné hovoriť ani o narušení štruktúry exekučného konania, resp. vnesenia poriadku

do exekučného procesu. Účelom exekučného konania je totiž v súlade s ustanovením § 6 O. s. p. rýchla a účinná ochrana práv oprávneného...

Dôvodné nie sú ani ďalšie námietky dovolateľa proti postupu súdneho exekútora pred rozhodnutím súdu prvého stupňa o schválení príklepu. Ustanovenia § 135 ods. 2 v spojení s § 137 ods. 2 Exekučného poriadku neukladajú exekútorovi poverenému vykonaním dražby, doručiť upovedomenie o začatí exekúcie ako aj exekučný príkaz do vlastných rúk obci, v obvode ktorej je dražená nehnuteľnosť. Z uvedeného vyplýva, že pre dodržanie zákonného postupu je postačujúce, pokiaľ sú orgánu obce doručené obyčajnou zásielkou (nie do vlastných rúk).“ Zo spisu sp. zn. Ex 365/2001 (č. 1. 83 – 85) vyplýva, že „upovedomenie o začatí exekúcie bolo vyvesené na úradnej tabuli exekútora, vyhláška o dražbe nehnuteľnosti bola orgánu obce doručená a bola aj na úradnej tabuli exekútora vyvesená.

Najvyšší súd Slovenskej republiky poukazuje na tú skutočnosť, že pre posúdenie veci je rozhodujúce, či bolo upovedomenie o začatí dražby, exekučný príkaz a následne aj dražobná vyhláška skutočne preukázateľným spôsobom vyvesená na úradnej tabuli exekútora, a nie to, či obec svoju povinnosť po doručení písomností stanovených Exekučným poriadkom (nie do vlastných rúk) nesplnila a nezabezpečila ich zverejnenie spôsobom v mieste obvyklým, nemá vplyv na schválenie udelenia príklepu súdom. Tvrdenia dovolateľa o zmarení účelu dražby nie sú preto dôvodné.“

Ústavný súd (obdobne Európsky súd pre ľudské práva) podľa svojej konštantnej judikatúry vo vzťahu k čl. 46 ods. 1 ústavy, resp. k čl. 6 ods. 1 dohovoru preskúmava, či konanie ako celok bolo spravodlivé, a nie je zásadne oprávnený a povinný posudzovať právne názory všeobecného súdu, ktoré ho pri výklade a uplatňovaní zákonov viedli k rozhodnutiu vo veci samej, ani preskúmavať, či v konaní pred všeobecnými súdmi bol alebo nebol náležite zistený skutkový stav a aké právne závery zo skutkového stavu všeobecný súd vyvodil (II. ÚS 21/96). Do obsahu základného práva na spravodlivý proces podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru nepatrí právo účastníka konania (dotknutej osoby) vyjadrovať sa k spôsobu hodnotenia ním navrhnutých dôkazov súdom, prípadne sa dožadovať ním navrhnutého spôsobu hodnotenia vykonaných dôkazov (I. ÚS 97/97), dožadovať sa toho,

aby všeobecné súdy preberali alebo riadili sa výkladom všeobecne záväzných právnych predpisov, ktorý predkladá ako účastník konania (II. ÚS 3/97, II. ÚS 251/03). Úloha ústavného súdu sa obmedzuje na kontrolu zlučiteľnosti účinkov takejto interpretácie a aplikácie s ústavou, prípadne medzinárodnými zmluvami o ľudských právach a základných slobodách (I. ÚS 13/00, mutatis mutandis II. ÚS 1/95, I. ÚS 4/00, I. ÚS 17/01).

Z uvedeného postavenia ústavného súdu vyplýva, že môže preskúmať také rozhodnutie všeobecného súdu, ak v konaní, ktoré mu predchádzalo, alebo samotným rozhodnutím došlo k porušeniu základného práva alebo slobody. Skutkové alebo právne závery všeobecného súdu môžu byť teda predmetom kontroly vtedy, ak by vyведенé závery boli zjavne neodôvodnené alebo arbitrálne, a tak z ústavného hľadiska neospravedlňiteľné a neudržateľné a zároveň by mali za následok porušenie základného práva alebo slobody (I. ÚS 13/00, mutatis mutandis I. ÚS 37/95, II. ÚS 5/00, I. ÚS 17/00).

Ústavný súd konštatuje, že skutočnosť, že sťažovateľka sa s názorom najvyššieho súdu nestotožňuje, nemôže sama osebe viesť k záveru o porušení jej základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a práva na spravodlivý proces podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru. Nad rámec tohto odôvodnenia ústavný súd poukazuje na svoj ustálený právny názor, podľa ktorého základné právo na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy, resp. právo na spravodlivý proces podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru neznačí právo na úspech v konaní pred všeobecným (občianskoprávnym) súdom (II. ÚS 4/94, mutatis mutandis I. ÚS 4/94, I. ÚS 8/96, II. ÚS 3/97).

Z uvedených dôvodov ústavný súd sťažnosť sťažovateľky v tejto časti odmietol ako zjavne neopodstatnenú podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde.

Vzhľadom na to, ako ústavný súd rozhodol v predchádzajúcej časti týkajúcej sa sťažovateľom namietaného porušenia čl. 46 ods. 1 ústavy a čl. 6 ods. 1 dohovoru,

neprihádzalo do úvahy porušenie základného práva podľa čl. 20 ods. 1 ústavy a práva podľa čl. 1 Dodatkového protokolu k dohovoru.

Na základe uvedených skutočností ústavný súd sťažnosť sťažovateľky po jej predbežnom prerokovaní podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde odmietol ako celok.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 10. júna 2004